

Helsinki, Eduskuntatalo 19.3.2014

Eduskunta-seminaarissa maahanmuuttopolitiikkaa bossa novan tahtiin

Ismo Söderling, Siirtolaisuusinstituutti

Tutkijoiden ja kansanedustajien seura TUTKAS järjesti 19.3.2014 Eduskunnassa seminaarin ”Suomesta ja Suomeen - seminaari maahanmuutosta”. Tilaisuuteen osallistui vajaat 100 henkeä, huomattava osa heistä oli kansanedustajia. On ilahduttavaa, että kiireisillä kansamme edustajilla on aikaa ja mielenkiintoa rauhoittua myös keskusteluun ja tietojensa päivittämiseen.

Tilaisuus alkoi tanssahdellen, sillä brasilialaistaukaiset Fabiana Laube ja Fabio de Oliveira esitivät 15 minuuttia bossa novaa. Tutkaksen puheenjohtaja, kansanedustaja Sanna Lauslahti (kok.) totesi avaussanoissaan, että vaikka alati puhutaan Suomesta maahanmuuttomaana, kannattaa muistaa, että Suomesta edelleen myös muutetaan paljon pois (tämä onkin totta, sillä v. 2012 Suomen kansalaisia muutti pois n. 9 500 ja tänne palasi n. 7 900. Maamme onkin varsin poikkeuksellinen länsimaa, jossa kantaväestön kohdalla on muuttotappiota/lisäys IS). Lausmaa korosti myös yhteisen kielen, käytännössä suomen – merkitystä maahanmuuttajia yhdistävänä kulttuurisena siltana.

Ensimmäisen varsinaisen puheenvuoron Suomi-shokista piti André Noël Chaker. Hän on kanadanranskalainen juristi, joka on asunut Suomessa 1990-luvun alkupuolelta asti. André on erikoistunut urheilujuridiikkaan, minkä lisäksi hänet tunnetaan kirjailijana, puhujana sekä muusikkona. Hänet on pari kertaa valittu Suomen parhaaksi puhujaksi. Esitys oli vaikuttava: kädet pyörivät, laulu raikui ja juttu luisti.

Itse pidin esitelmän teemasta ”Suomen maahanmuutto – käyttämätön mahdollisuus”. Esitys löytyy instituutin kotisivuilta, joten jätän kertaamisen vähemmälle (<http://www.migrationinstitute.fi/pdf/webreports.htm> mene kohtaan ”esitelmät”). Vertasin Suomen tilannetta Kanadan vastaavaan, ja totesin meillä olevan aika lailla tekemistä oman

maahanmuuttomallimme kehittämisessä. Toimiva maahanmuuttomalli huomioi samanaikaisesti kotoutumisen, väestöpolitiikan ja työllisyyspolitiikan. Nykyinen mallimme on sirpaleinen ja hallinnollisesti hajoitettu sinne tänne – kokonaisuus on hämärä.

Työ- ja elinkeinoministerin neuvotteleva virkamies Sonja Hämäläinen tarkasteli maahanmuuttopolitiikkaa ja kotouttamista. Hän kävi läpi kotouttamiseen liittyvät keskeiset asiakirjat ja lait. On totta, että uusi (2010) kotouttamislaki on tuonut paljon mahdollisuuksia, mutta niiden saaminen toimivaksi on haasteellista. Siksi Sonja Hämäläinen painotti pysyvien rakenteiden vahvistamista, joista keskeinen on kotouttamisen osaamiskeskuksen perustaminen.

VATT:n ja Aalto-yliopiston tutkija Matti Sarvimäki tarkasteli esitelmässään maahanmuuttopolitiikan ja erityisesti kotouttamispolitiikan onnistumista. Vuoden 1999 kotouttamislaki antoi mahdollisuuden verrata ennen lakia ja lain syntymisen jälkeen maahanmuuttaneiden elinolojen kehittymistä. Sarvimäki on laskelmillaan osoittanut, että kotouttamistoimenpiteillä on kiistatta positiivisia vaikutuksia. Esimerkiksi ansiotuloihin kotouttamissuunnitelmien vaikutus toi vuosien 2000–2009 aikana kaikkiaan noin 20 000 euron tulonlisäyksen. Siten vuoden 1999 kotouttamislaki nosti kohderyhmän tuloja lähes puolella, vähensi heidän saamiaan tulonsiirtoja – eikä käytännössä maksanut mitään.

Toiminnajohtaja Jenni Tuominen Monika-Naiset liitosta esitteli johtamansa järjestön toimintaa. Ainakin minut yllätti järjestön toimintakentän laajuus ja monipuolisuus. Kun Jenni Tuominen puheenvuoronsa lopussa toivotti kuulijat tervetulleiksi tutustumaan Monika-Naisten toimintaan, huomasin jostain korvieni välistä kuuluvan ”bingo”. Sinne syksyllä.

Kansanedustajista paikalle oli kutsuttu kokouksen ja perussuomalaisen eduskuntaryhmien

puheenjohtajat. Kokoomuksen Arto Satonen tunnetaan kipakoista kerjäläis-kannanotoistaan. Samoin hän teki vuonna 2013 eduskunnassa aloitteen, jonka mukaan ulkomaisilta opiskelijoilta perittäisiin lukukausimaksu. Esitys on saanut reilusti yli 100 alikirjoittajaa. Sopiva lähtötaso alasta riippuen olisi Satosen mukaan 3 500–12 000 euroa/lukukausi. Vähitellen kysynnän kasvaessa hinta nostettaisiin kattamaan kustannukset. Lisäksi on Satosen mielestä oikeudenmukaista, että valmistumisen jälkeen Suomeen töihin jäävät saavat vähentää maksamansa maksut jälkikäteen verotuksessa esimerkiksi viidessä vuodessa.

Perussuomalaisten eduskuntaryhmän pj. Jari Lindström vakuutti useaan otteeseen, ettei hän eikä hänen edustamansa ryhmä ole rasistinen. Sen sijaan hän peräänkuulutti maahanmuuttokriittistä keskustelua – maahanmuutto ja sen kustannukset eivät saa olla Lindströmin mukaan tabu yhteiskunnallisessa keskustelussa. Toivomukseen on helppo yhtyä. Jos keskustelemme päivähoidon tai vanhustenhuollon kustannuksista, niin toki tietoa tarvitaan myös maahanmuuton eri osatekijöiden kustannusvaikutuksista. Johan siinä kansanedustajankin uskottavuus murenee, elleivät he tiedä, mistä päättävät.

Seminaarin päätti kansanedustaja Tarja Filatov (sd). Hän kiitti osallistujia ja yleisöä aktiivisesta sekä

hedelmällisestä keskustelusta. Kiitoksiin on helppo yhtyä, sillä seminaari jätti harvinaisen positiivisen ja rakentavan vaikutelman. Lopuksi Tarja Filatov kertoi mainion jutun tyttärensä ainevalinnoista koulussa. Tarina on tämän artikkelin lopussa.

Mikä on TUTKAS

TUTKAS on tutkijoiden ja kansanedustajien seura, jonka tarkoituksena on luoda edellytyksenä kansanedustajien ja tutkijoiden väliselle yhteydelle ja tiedonvaihdolle. TUTKAS edistää tiedettä koskevan suunnittelun, päätöksenteon ja tulosten hyväksikäytön kriittistä tarkastelua. Seuran jäsenenä on pääasiassa aktiivisia tutkijoita ja kansanedustajia. Seuran tutkijajäseneksi pääsemisen edellytyksenä on akateemisen loppututkinnon suorittaminen ja toimiminen tutkimustehtävissä. Seuran jäsenmäärä oli vuonna 2002 runsaat 500, joista noin 100 oli kansanedustajia.

Jäsenyydestä kiinnostuneet tutkijat voivat ottaa yhteyttä sihteeri Ulla Hirvoseen, puh. 09-432 2429 (nimi.nimi@eduskunta.fi). Seuran vuosijäsenmaksu seuran kotisivujen mukaan on 10 euroa.

Seminaarissa kuultua: Rajallista rajatietoa

”Soitin kotiin tyttärelleni. Hän kertoi puhelimesta, että oli koulussa valinnut oppiaineekseen rajatiedon. Menin hieman hämilleni, ja kerroin tyttärelleni, että palataan asiaan illalla, kun tulen kotiin.

Tulin kotiin ja aloitin heti keskustelun lapseni aineenvalinnasta. Iloisena hän kertoi luopuneensa aineesta, koska se liittyykin ennustamiseen yms. Hän oli luullut sen liittyvän siirtolaisuuteen”.

Kansanedustaja Tarja Filatov